

The background features a decorative graphic consisting of three blue circles of varying sizes, each with a darker blue center and a lighter blue outer ring. These circles are connected by thin, light blue lines that form a triangular shape. The circles are positioned in the upper right and lower right areas of the page.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2022

Περιεχόμενα

DAY 01: Πρόγραμμα μαθημάτων «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις» (ΠΓΑ)	5
Γενική περιγραφή: Γλώσσα I έως Γλώσσα IV	5
Περιγραφές επιμέρους μαθημάτων ΠΓΑ.....	5
SPR 2: Γλώσσα II – 2ο εξάμηνο.....	5
SPR 4: Γλώσσα IV – 4ο εξάμηνο	6
2ο Εξάμηνο	8
DGY 13: Σύνταξη	8
DGY 18: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας I	8
DLY 21: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας II	8
DLY 24: Λογοτεχνία του 20ού αιώνα	9
DLY 29: Γερμανικός Πολιτισμός.....	10
4ο Εξάμηνο	11
DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας.....	11
DGY 15: Σημασιολογία.....	12
DGY 17: Πραγματολογία.....	12
DLY 23: Λογοτεχνία του 19ου αιώνα.....	13
DLY 26: Θεωρία της Λογοτεχνίας.....	13
DLY 28: Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης.....	13
6ο – 8ο Εξάμηνο	15
DGA 32: Θεωρία Σύνταξης.....	15
DGA 34: Λεξικολογία	15
DGA 38: Φρασεολογία: Συγκριτική Φρασεολογία.....	16
DGB 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης.....	16
DGB 44: Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα.....	17
DGB 46: Γλωσσολογία της Γραφής.....	18
DGC 48: Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης.....	19
DGC 49: Υπολογιστική Γλωσσολογία.....	19
DGC 50: Γλωσσική Μεταβολή / Ιστορία της Γλώσσας.....	20
DGD 53: Αξιολόγηση Γλωσσικής Κατάρτισης και Διδασκαλίας / Πρακτική Άσκηση.....	21
DGD 54: Νέες Τεχνολογίες στην εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας.....	22

DGD 56: Η Διδασκαλία της Γερμανικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση.....	23
DGD 57: Ανάπτυξη Γραπτών Δραστηριοτήτων στο Μάθημα της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας.....	24
DGD 62: Ανάπτυξη Φωνολογικής Ικανότητας στη Διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας.....	24
DLA 62: Hölderlin-Kleist-Jean Paul.....	25
DLA 63: Ρομαντισμός.....	26
DLA 68: Λογοτεχνία μετά το 1989.....	26
DLA 69: Vormärz / Biedermeier / Ρεαλισμός.....	27
DLB 69: Θεωρία Λογοτεχνικών Ειδών I: Πεζογραφία.....	27
DLB 71: Λογοτεχνία και Μέσα.....	28
DLB 73: Συγκριτική Γραμματολογία, Παγκόσμια/Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία.....	28
DLB 77: Λογοτεχνία και Ανθρωπολογία.....	29
DLC 78: Κριτική Λογοτεχνικής Μετάφρασης.....	29
DLC 79: Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων II.....	30
DLD 80: Αισθητική / Τέχνη.....	31
DLD 84: Σύγχρονος Γερμανικός Πολιτισμός.....	31

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2022

Γενική περιγραφή: Γλώσσα II και Γλώσσα IV

Στόχος των μαθημάτων «Πρακτικές Γλωσσικές Ασκήσεις» (ΠΓΑ) είναι η ενίσχυση της γλωσσικής επάρκειας των φοιτητών¹. Με την προσφορά τεσσάρων μαθημάτων γλώσσας, τα οποία αντιστοιχούν στα τέσσερα πρώτα εξάμηνα των σπουδών, επιδιώκεται η συστηματική υποστήριξη της εκμάθησης της Γερμανικής, ώστε με την ολοκλήρωση της σειράς μαθημάτων των ΠΓΑ, οι φοιτητές να έχουν αποκτήσει, σε προχωρημένο επίπεδο (Γ1), τόσο γενικές επικοινωνιακές, όσο και ειδικές γλωσσικές δεξιότητες. Οι δεξιότητες αυτές αποτελούν βασικό εργαλείο για την ολοκλήρωση των σπουδών, αλλά και για τη μετέπειτα επαγγελματική σταδιοδρομία των φοιτητών.

Στο πρόγραμμα μαθημάτων ΠΓΑ περιλαμβάνονται τόσο μαθήματα κορμού όσο και μαθήματα εμβάθυνσης/εμπέδωσης (για το εαρινό εξάμηνο του 2021 βλ. παρακάτω στις επιμέρους περιγραφές των μαθημάτων). Διδάσκεται τόσο η πρόσληψη όσο και η παραγωγή λόγου και εξασκείται τόσο η γραπτή όσο και η προφορική έκφραση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται αυθεντικά κείμενα γενικού ενδιαφέροντος και κείμενα από τους επιμέρους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας, όπως: Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Διδακτική της Γερμανικής Γλώσσας, Επιστήμη της Μετάφρασης, Γερμανική Ιστορία και Πολιτισμός. Παράλληλα με τα μαθήματα είναι απαραίτητη και η κατ' οίκον μελέτη των φοιτητών, προκειμένου να μπορούν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των εξετάσεων στο τέλος του εξαμήνου.

Περιγραφές επιμέρους μαθημάτων ΠΓΑ

SPR 2: Γλώσσα II – 2ο εξάμηνο

Διδάσκοντες: *Ιωάννα Ρίζου, Αναστασία Χουρναζίδη*

Το μάθημα αυτό, το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας B2 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες, θα διδάσκεται το εαρινό εξάμηνο του 2021 εννέα ώρες την εβδομάδα, εκ των οποίων ένα τρίωρο είναι μάθημα κορμού και ένα τρίωρο είναι μάθημα εμπέδωσης/εμβάθυνσης. Επί πλέον προσφέρεται και ένα επί πλέον τρίωρο μάθημα φροντιστηριακού χαρακτήρα, όπου θα γίνεται επανάληψη και εμβάθυνση σε επιλεγμένα κεφάλαια της διδασκόμενης ύλης. Η παρακολούθηση και ενεργή συμμετοχή στα μαθήματα κορμού και εμβάθυνσης στο πλαίσιο των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική, είναι δηλαδή προϋπόθεση για την συμμετοχή στην τελική εξέταση. Το φροντιστηριακό μάθημα των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων δεν έχει υποχρεωτική παρακολούθηση. Η συστηματική ωστόσο παρακολούθηση του φροντιστηριακού μαθήματος θα συνυπολογιστεί στην τελική αξιολόγηση. Στη διδασκόμενη ύλη περιλαμβάνονται κείμενα

¹ Για την απλούστευση κειμένου, θα χρησιμοποιείται εφ' εξής το γραμματικό γένος του αρσενικού, όταν γίνεται αναφορά σε φοιτητές και φοιτήτριες.

γενικού ενδιαφέροντος από τον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, καθώς επίσης και κείμενα σε απλή επιστημονική γλώσσα. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην ανάπτυξη της λεξιλογικής ικανότητας (λεκτικά πεδία, συνώνυμα, αντώνυμα κλπ.), στην επανάληψη φαινομένων της γερμανικής Γραμματικής επιπέδου γλωσσομάθειας έως και B1 και στην εμπέδωση φαινομένων της Γραμματικής επιπέδου B2.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοούν και επεξεργάζονται γραπτά κείμενα από τους τομείς που αναφέρονται παραπάνω,
- επιλύουν ασκήσεις λεξιλογίου και να αποδίδουν με τον κατάλληλο τρόπο λέξεις και φράσεις, ανάλογα με την εκάστοτε επικοινωνιακή περίπτωση,
- συντάσσουν γραπτά κείμενα με σαφή διάρθρωση και με το κατάλληλο λεξιλόγιο, στα οποία περιγράφουν, αξιολογούν και εξάγουν συμπεράσματα, παραθέτουν ιδέες και προτείνουν λύσεις για ένα πρόβλημα,
- κατανοούν συνεντεύξεις και προφορικές παρουσιάσεις ενός θέματος και να διατυπώνουν κατά τη συζήτηση μια σύντομη παρέμβαση ή ερώτηση,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα κείμενο εφημερίδας ή ένα θέμα και να απαντούν σε απλές ερωτήσεις κατά τη συζήτηση που ακολουθεί,
- περιγράφουν και να εξηγούν προφορικά πίνακες, στατιστικές και διαγράμματα.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραπτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με προσμέτρηση της ενεργής συμμετοχής στο μάθημα.*

SPR 4: Γλώσσα IV – 4ο εξάμηνο

Διδάσκοντες: *Αθανασία Κοντομήτρου, Έλενα-Φοίβη Χυτήρη*

Το μάθημα αυτό, το οποίο αντιστοιχεί στο επίπεδο γλωσσομάθειας Γ1 του Κοινού Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τις Γλώσσες, θα διδάσκεται κατά το εαρινό εξάμηνο του 2021 εννέα ώρες την εβδομάδα, εκ των οποίων ένα τρίωρο είναι μάθημα κορμού και ένα τρίωρο είναι μάθημα εμπέδωσης/εμβάθυνσης. Επί πλέον προσφέρεται και ένα επί πλέον τρίωρο μάθημα φροντιστηριακού χαρακτήρα, όπου θα γίνεται επανάληψη και εμβάθυνση σε επιλεγμένα κεφάλαια της διδασκόμενης ύλης. Η παρακολούθηση και ενεργή συμμετοχή στα μαθήματα κορμού και εμβάθυνσης στο πλαίσιο των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων είναι υποχρεωτική, είναι δηλαδή προϋπόθεση για την συμμετοχή στην τελική εξέταση. Το φροντιστηριακό μάθημα των Πρακτικών Γλωσσικών Ασκήσεων δεν έχει υποχρεωτική παρακολούθηση. Η συστηματική ωστόσο παρακολούθηση του φροντιστηριακού μαθήματος θα συνυπολογιστεί στην τελική αξιολόγηση. Σε όλα τα μαθήματα θα δίνεται έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή του γραπτού και προφορικού επιστημονικού λόγου της Γερμανικής. Στην ύλη του μαθήματος περιλαμβάνεται η ανάλυση και επεξεργασία κειμένων από τους τομείς των σπουδών Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας (π.χ. Γλωσσολογία, Επιστήμη της Λογοτεχνίας, Διδακτική της ξένης γλώσσας). Επίσης εξασκείται η λεξιλογική ικανότητα των φοιτητών και διδάσκονται γραμματικά φαινόμενα επιπέδου γλωσσομάθειας Γ1.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να είναι σε θέση να:

- κατανοούν και να επεξεργάζονται επιστημονικά κείμενα από τους διάφορους τομείς των σπουδών τους,
- σχολιάζουν και να εκφράζουν την άποψή τους για τις θέσεις του συγγραφέα ενός κειμένου,
- διατυπώνουν γραπτώς τη δική τους θέση και να τη στηρίζουν με επιχειρήματα χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εκφραστικά μέσα,
- παρουσιάζουν προφορικά ένα επιστημονικό κείμενο και να απαντούν σε σχετικές ερωτήσεις,
- χειρίζονται με σχετική ευχέρεια τον επιστημονικό λόγο της Γερμανικής.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή και προφορική εξέταση στο τέλος του εξαμήνου, με προσμέτρηση της ενεργής συμμετοχής στο μάθημα.*

2ο Εξάμηνο

DGY 13: Σύνταξη

Διδάσκουσα: *Αγγελική Τσόκογλου*

Αντικείμενο έρευνας της Σύνταξης είναι η περιγραφή και ανάλυση της δομής της πρότασης και των συστατικών της. Στο εισαγωγικό αυτό μάθημα πραγματευόμαστε αρχικά ορισμένες βασικές αρχές που διέπουν τη Θεωρία της Γλώσσας. Στη συνέχεια παρουσιάζεται – με παραδείγματα από τη Γερμανική γλώσσα – η σταδιακή διαμόρφωση της συντακτικής θεωρίας και η ανάλυση της πρότασης σε διάφορες φάσεις: Παραδοσιακή (περιγραφική) Γραμματική, Δομισμός, Γραμματική της Φραστικής Δομής και Θεωρία του Χ-τονούμενου στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DGY 18: Εισαγωγή στη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας I

Διδάσκουσα: *Κατερίνα Κανελλά*

Το μάθημα αποτελεί μία πρώτη επαφή με τη Μεθοδολογία και τη Διδακτική της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας. Θα αναλυθούν βασικές θεωρητικές αρχές των εξής τομέων της Διδακτικής: α) Θεωρίες και μέθοδοι εκμάθησης της Γερμανικής ως Ξένης γλώσσας, β) οι βασικές γλωσσικές δεξιότητες/ικανότητες των μαθητευόμενων, γ) το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες και η σημασία του για τη Διδακτική των Ξένων Γλωσσών.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των σημαντικότερων θεωριών εκμάθησης ξένων γλωσσών και μεθόδων διδασκαλίας της Ξένης Γλώσσας,
- να περιγράφουν τις βασικές γλωσσικές δεξιότητες,
- να τις λαμβάνουν υπόψη κατά την οργάνωση και το σχεδιασμό του μαθήματος,
- να επιλέγουν, να διαμορφώνουν και να αξιολογούν κατάλληλες ασκήσεις για την ανάπτυξη των βασικών γλωσσικών δεξιοτήτων.

Τρόπος αξιολόγησης: *Γραπτή εξέταση*

DLY 21: Εισαγωγή στην Επιστήμη της Λογοτεχνίας II

Διδάσκουσα: *Κατερίνα Καρακάση*

Το μάθημα, που ως στόχο έχει την εξοικείωση των φοιτητών με σημαντικές φιλολογικές πρακτικές και αφορά την ιστορία και την θεωρία των λογοτεχνικών ειδών, αποτελεί την πρώτη επαφή των φοιτητών σε πανεπιστημιακό επίπεδο με τα συγκεκριμένα, πολύ

σημαντικά φιλολογικά εργαλεία, δηλαδή με τις δυνατότητες της φιλολογίας αφενός να ταξινομεί λογοτεχνικά κείμενα και αφετέρου να θεωρητικοποιεί αυτή την ταξινομική της δραστηριότητα. Στο πλαίσιο του μαθήματος οι φοιτητές θα ανακαλέσουν γνώσεις που απέκτησαν στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και θα τις επεκτείνουν στο πεδίο της Γερμανικής Φιλολογίας. Το μάθημα αποτελείται από δύο μέρη: ένα θεωρητικό (διαλέξεις) και ένα πρακτικό (εργαστηριακές ασκήσεις / Tutorium). Στο θεωρητικό μέρος παρουσιάζονται κριτικά η ιστορία των κατηγοριοποιήσεων καθώς και σημαντικές κατηγορίες λογοτεχνικών έργων, ενώ στο πρακτικό μέρος ζητείται από τους φοιτητές η εφαρμογή των θεωρητικών εργαλείων σε συγκεκριμένα κείμενα, ώστε να εξασφαλίζεται μέσω της πρακτικής εξάσκησης η κατανόηση των θεωρητικών εννοιών.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- αναγνωρίζουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη,
- ταξινομούν αυτόνομα λογοτεχνικά κείμενα σε λογοτεχνικά είδη,
- εφαρμόζουν θεωρητικά μοντέλα πάνω σε συγκεκριμένα λογοτεχνικά κείμενα,
- συγκρίνουν διαφορετικά λογοτεχνικά είδη μεταξύ τους.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

Παρέχεται βασική πρωτογενής και δευτερογενής βιβλιογραφία (έντυπα, διαδικτυακές πηγές).

DLY 24: Λογοτεχνία του 20ού αιώνα

Διδάσκων: *Νικόλαος-Ιωάννης Κοσκινάς*

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει σημαντικές τάσεις της γερμανόφωνης λογοτεχνίας του 20ού αιώνα, επιμένοντας κατά κύριο λόγο στο πρώτο του ήμισυ (1900-1945). Τα μοντερνιστικά ρεύματα των αρχών του αιώνα (Νατουραλισμός, Συμβολισμός), η αβανγκάρντ (Εξπρεσιονισμός, Dada) και η Λογοτεχνία του Μεσοπολέμου (1918-1933) είναι κάποιοι από τους σταθμούς, στους οποίους θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να

- έχουν αποκτήσει γνώσεις για τα κυρίαρχα λογοτεχνικά ρεύματα και τα μείζονα ιστορικά, κοινωνικά και πολιτικά γεγονότα της υπό εξέταση περιόδου,
- γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά αντιπροσωπευτικών κειμένων της εποχής,
- μπορούν να προβούν σε πρώτες ερμηνευτικές προσεγγίσεις αυτών των κειμένων.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 29: Γερμανικός Πολιτισμός

Διδάσκουσα: *Αγλαΐα Μπλιούμη*

Στο εισαγωγικό τούτο μάθημα θα δοθούν οι θεωρητικές ορίζουσες σχετικά με την έννοια του Πολιτισμού και των Πολιτισμικών Σπουδών στη Γερμανία. Εν συνεχεία θα δοθούν συνοπτικά, από την εποχή του Μεσαίωνα έως σήμερα, στοιχεία σχετικά με την ιστορική, πολιτική και πολιτιστική εξέλιξη της Γερμανίας. Συγκεκριμένα: α. συνοπτική παρουσίαση των ομοσπονδιακών κρατών και της γεωγραφίας, β. πολιτικό σύστημα και κόμματα, γ. εκπαιδευτικό σύστημα, δ. γυναικεία κινήματα, ε. επισκόπηση των βασικών ιστορικών, λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών εποχών και ρευμάτων.

Με το πέρας των μαθημάτων οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν βασικές πολιτισμικές έννοιες στις ανθρωπιστικές επιστήμες,
- αναπτύσσουν συνδυαστικές γνωστικές δεξιότητες, ώστε να δύνανται να εντάσσουν ιστορικοπολιτικά δεδομένα σε γενικότερα πολιτιστικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα,
- αναπτύσσουν κριτική ικανότητα, προκειμένου να ασκούν κριτική σε διάφορα κοινωνικοπολιτικά φαινόμενα.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

DAY 02: Εισαγωγή στον επιστημονικό τρόπο εργασίας

Διδάσκουσα: Κατζουράκη Χρυσούλα

Όποιος σπουδάζει, δεν έχει να αντιμετωπίσει μόνο έναν μεγάλο όγκο ύλης που θα πρέπει να μελετήσει, αλλά θα πρέπει επίσης, και να «μάθει πώς να μαθαίνει» συστηματικά και να χειρίζεται τα όσα έμαθε. Θα πρέπει δηλαδή, όχι μόνο να αναπαράγει σωστά, σε μια εξέταση, τις γνώσεις που αποκόμισε στο μάθημα, αλλά και να είναι σε θέση να συμμετέχει, ήδη στη διάρκεια των σπουδών του, στην επιστημονική συζήτηση. Η συζήτηση αυτή μπορεί να διεξάγεται τόσο προφορικά όσο και γραπτά. Προφορικά έχει τη μορφή μιας ανακοίνωσης (Referat) σε ένα σεμινάριο καθώς επίσης και της επακόλουθης συζήτησης στο πλαίσιο αυτό. Γραπτά έχει τη μορφή μιας σεμιναριακής ή/και διπλωματικής εργασίας.

Ουσιώδης προϋπόθεση είναι να μπορεί ο φοιτητής/η φοιτήτρια να αντιμετωπίζει με κριτική σκέψη τα όσα διαβάζει και τα όσα ακούει στις παραδόσεις και τα σεμινάρια, αλλά και να μπορεί να θέτει εύλογα ερωτήματα. Αυτό ισχύει τόσο για τη συζήτηση που γίνεται στα μαθήματα, όσο και για την ενασχόληση με λογοτεχνικά και επιστημονικά κείμενα.

Όλα αυτά έχουν όμως και «υλικές» προϋποθέσεις: Πού και πώς βρίσκει κανείς επιστημονική βιβλιογραφία; Πώς την παραθέτει σωστά; Πώς χειρίζεται τις πληροφορίες από το διαδίκτυο; Τι είναι σε μια επιστημονική εργασία αποδεκτό και ποια είναι τα τυπικά χαρακτηριστικά της;

Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες που ολοκληρώνουν επιτυχώς το μάθημα είναι σε θέση να:

- βρίσκουν βιβλιογραφία,
- προσανατολίζονται σε βιβλιοθήκες / σε αρχεία,
- επεξεργάζονται κριτικά τη βιβλιογραφία,
- παραθέτουν σωστά τη βιβλιογραφία,
- συντάσσουν ένα handout,
- κάνουν μια προφορική παρουσίαση,
- συντάσσουν μια γραπτή εργασία.

Προϋποθέσεις για την επιτυχή συμμετοχή είναι η τακτική παρακολούθηση του μαθήματος και η ενεργή συμμετοχή σε αυτό.

Τρόπος εξέτασης: βλ. E-class.

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

Moeninghoff, B. & Meyer-Krentler, E. (2019):

Arbeitstechniken Literaturwissenschaft (18. Auflage), Wilhelm Fink.

Richter, U. & Fügert, N. (2016). Wissenschaftlich arbeiten und schreiben.

Stuttgart: Ernst Klett Verlag (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου 102073012).

DGY 15: Σημασιολογία

Διδάσκων: Βίνφριντ Λέχνερ

Η Σημασιολογία ασχολείται με την ερμηνεία των λέξεων και με τις συστηματικές σχέσεις οι οποίες χαρακτηρίζουν τη δημιουργία σύνθετων σημασιών από πιο βασικές σημασιολογικές ενότητες. Σκοπός της είναι να εξηγήσει πώς λειτουργεί το διανοητικό σύστημα, το οποίο επιτρέπει στους ομιλητές να ερμηνεύουν οποιαδήποτε έκφραση της γλώσσας τους. Συγκεκριμένο αντικείμενο αυτής της εισαγωγής στη Σημασιολογία είναι η αναζήτηση για απαντήσεις στα εξής ερωτήματα: Τι είναι η σημασία και πώς μπορεί να περιγραφεί; Πώς μπορούμε να ανακαλύψουμε τις υποκείμενες ερμηνείες των προτάσεων; Με ποιον τρόπο συνδέονται μεταξύ τους σημασία, γλώσσα και σκέψη;

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- αναγνωρίζουν και να περιγράφουν συστηματικά χαρακτηριστικά της γλωσσικής σημασίας,
- διακρίνουν τα σημασιολογικά από τα συντακτικά χαρακτηριστικά της γλώσσας,
- αναγνωρίζουν απλά σημασιολογικά φαινόμενα,
- κατανοούν πότε μπορεί η σημασιολογία να χρησιμοποιηθεί στη γλωσσική διδασκαλία,
- διακρίνουν μεταξύ διαφορετικών θεωριών πάνω στο ίδιο φαινόμενο και να αιτιολογούν πώς διαφοροποιούνται οι θεωρίες αυτές.

Τρόπος αξιολόγησης: ασκήσεις για το σπίτι και γραπτή εξέταση

DGY 17: Πραγματολογία

Διδάσκουσα: Φρειδερίκη Μπατσαλιά

Λαμβάνοντας υπόψη τον επικοινωνιακό σκοπό, τις προσδοκίες και τα ενδιαφέροντα του ομιλητή και του ακροατή, εξετάζονται λεκτικές πράξεις και οι επικοινωνιακές συνθήκες, εντός των οποίων αυτές πραγματώνονται.

Στο μάθημα αναλύονται οι θεωρητικές προσεγγίσεις των Austin, Searle και Wunderlich, που αφορούν στις σχέσεις μεταξύ γλωσσικού σημείου και χρήση, καθώς και το ζήτημα, πώς και με ποιες συνέπειες χρησιμοποιούνται γλωσσικά σημεία.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- γνωρίζουν τις βασικές θεωρητικές απόψεις και διαστάσεις της πραγματολογικής προσέγγισης,
- αναγνωρίζουν και να περιγράφουν λεκτικές πράξεις,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών σε συναφή ζητήματα της Συγκριτικής Γλωσσολογίας, της Διδακτικής και της Μεταφρασεολογίας,
- αξιοποιούν τη θεωρητική τους γνώση σε πρακτικά ζητήματα που σχετίζονται με την Διδασκαλία ή/και την Μετάφραση.

Τρόπος αξιολόγησης: γραπτή εξέταση

Συγγράμματα (εναλλακτικά):

Der semiotische Rhombus, Friederiki Batsalia (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου: 82)

Εισαγωγή στην Πραγματολογία, Κανάκης Κώστας (ΕΥΔΟΞΟΣ, Κωδικός βιβλίου: 9828)

DLY 23: Λογοτεχνία του 19ου αιώνα

Διδάσκουσα: *Αναστασία Αντωνοπούλου*

Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει τα σημαντικότερα λογοτεχνικά ρεύματα και τις τάσεις που αναπτύσσονται στη γερμανόφωνη λογοτεχνία του 19ου αιώνα, εστιάζοντας κατά κύριο λόγο στον Ρομαντισμό, τη γερμανική φιλελληνική ποίηση, τη λογοτεχνία του Vormärz και τον Ρεαλισμό.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- περιγράφουν τα βασικά χαρακτηριστικά (σε θεματικό, υφολογικό και ποιητολογικό επίπεδο) των κύριων λογοτεχνικών ρευμάτων και τάσεων του 19ου αιώνα,
- εντάσσουν τα κείμενα στα ιστορικά και πολιτισμικά τους συμφραζόμενα,
- προβαίνουν σε ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων της εποχής.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 26: Θεωρία της Λογοτεχνίας

Διδάσκουσα: *Εύη Πετροπούλου*

Η θεωρία της λογοτεχνίας μας παρέχει τη σχετική ορολογία και την επιχειρηματολογία που χρειαζόμαστε για την κατανόηση, ερμηνεία και τη συστηματική μελέτη λογοτεχνικών κειμένων. Η ερμηνεία της λογοτεχνίας συσχετίζει, συνεπώς, λογοτεχνικά φαινόμενα με θεωρητικές έννοιες. Ο τρόπος με τον οποίο πρέπει να γίνεται αυτός ο συσχετισμός είναι αντικείμενο της θεωρίας της λογοτεχνίας. Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές σε σύγχρονες τάσεις της θεωρίας της λογοτεχνίας.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DLY 28: Εισαγωγή στη Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης

Διδάσκων: *Γιώργος Ανδρουλιδάκης*

Αυτό το εισαγωγικό μάθημα για τον πρώτο κύκλο προπτυχιακών σπουδών αποσκοπεί πρωταρχικά να μεταδώσει τη βασική θεωρία της μεταφρασεολογίας στην ιστορική εξέλιξή της. Το δεύτερο κύριο αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η μεταφρασεοστρεφής αντιπαραβολική γλωσσολογική ανάλυση σε διάφορα επίπεδα (φωνητική / φωνολογία, γραφητική / γραφολογία, μορφολογία, σύνταξη, σημασιολογία, λεξικολογία, φρασεολογία, πραγματολογία, κειμενογλωσσολογία, υφολογία, ανάλυση λόγου) όσον αφορά το γλωσσικό ζεύγος της ελληνικής και της γερμανικής. Από τη σκοπιά της μεταφραστικής πρακτικής, επιλεγμένα μεταφραστικά προβλήματα του γλωσσικού ζεύγους της ελληνικής και της γερμανικής θα εξεταστούν λεπτομερώς με παραδείγματα από διάφορα κειμενικά είδη.

Ως εισαγωγή στην ερευνητική μεθοδολογία και τη χρήση βοηθημάτων για μεταφραστικούς σκοπούς, παρουσιάζονται, συγκρίνονται και αξιολογούνται με κριτικό πνεύμα βιβλιογραφικοί πόροι, έντυπα ή ηλεκτρονικά λεξικά και γλωσσάρια, καθώς και άλλα μεταφραστικά εργαλεία (πλατφόρμες αυτόματης μετάφρασης, μεταφραστικές μνήμες, τράπεζες γλωσσικών δεδομένων, παράλληλα σώματα κειμένων).

Με την επιτυχή συμμετοχή τους στο μάθημα, οι φοιτητές/φοιτήτριες

- σχηματίζουν αντίληψη για μεταφραστικές διεργασίες σε μεταφρασεολογική βάση,
- είναι σε θέση να εντοπίζουν με ακρίβεια και να αντιμετωπίζουν με ειδημοσύνη ειδικά μεταφραστικά προβλήματα ως προς το γλωσσικό ζεύγος της ελληνικής και της γερμανικής,
- μπορούν να εφαρμόζουν κατάλληλες μεταφραστικές στρατηγικές και τεχνικές σε διάφορα κειμενικά είδη,
- εξοικειώνονται με ποικίλα λεξικογραφικά βοηθήματα και μεταφραστικά εργαλεία.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και μεταφραστικές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα eClass.

Τρόπος αξιολόγησης: Γραπτή εξέταση

DGA 32: Θεωρία Σύνταξης

Διδάσκουσα: *Αγγελική Τσόκογλου*

Στην ιστορία της Γλωσσολογίας, η μελέτη της δομής της πρότασης έχει συντελέσει στην ανάπτυξη της συντακτικής θεωρίας. Κατά την εξέταση της δομής καθοριστική είναι η διάταξη των προτασικών όρων.

Στόχος του σεμιναρίου είναι:

- η περιγραφή της προτασικής δομής και της σειράς των όρων της γερμανικής γλώσσας στο πλαίσιο της περιγραφικής γραμματικής,
- η ανάλυση και ερμηνεία της προτασικής δομής και της σειράς των όρων στο θεωρητικό πρότυπο της Γενετικής Γραμματικής και
- η παρουσίαση της ανάπτυξης της συντακτικής θεωρίας στο πλαίσιο της Γενετικής Γραμματικής, από το πρότυπο της Θεωρίας Κυβέρνησης και Αναφορικής Δέσμευσης έως το Μινιμαλιστικό Πρόγραμμα.

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εξέταση*

DGA 34: Λεξικολογία

Διδάσκουσα: *Μαρία Κολιοπούλου*

Το σεμινάριο πραγματεύεται τη σχέση των λεξικών με τις φυσικές γλώσσες και το νοητικό λεξικό. Στα πρώτα μαθήματα θα επαναληφθούν βασικές λεξικολογικές έννοιες. Θα μελετηθούν τα διαφορετικά επίπεδα μιας λεξικολογικής ανάλυσης, καθώς και διάφορες πτυχές του λεξιλογίου. Το σεμινάριο ασχολείται επίσης με λεξικογραφικά θέματα. Θα δοθεί μία σύντομη ιστορία της λεξικογραφίας. Επιπλέον θα παρουσιαστούν διάφορα είδη λεξικών και θα αναλυθούν οι βασικές αρχές της δομής τους.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα κατανοούν το πεδίο της λεξικολογίας, θα μπορούν να εξετάζουν σχετικά ερευνητικά ερωτήματα και να παρουσιάζουν λεξικολογικά ή λεξικογραφικά θέματα.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή, παρουσίαση, (γραφτή) εργασία*

DGA 38: Φρασεολογία: Συγκριτική Φρασεολογία

Διδάσκων: Μάριος Χρύσου

Η Φρασεολογία ως πεδίο έρευνας των στερεότυπων εκφράσεων ή φρασεολογισμών αποτελεί έναν από τους νεότερους κλάδους της Γλωσσολογίας. Στο πλαίσιο της Συγκριτικής Φρασεολογίας αντιπαραβάλλονται τα φρασεολογικά (υπο)συστήματα δύο ή περισσότερων γλωσσών ή γλωσσικών ποικιλιών με στόχο τη διαπίστωση των ομοιοτήτων και διαφορών τους, ενώ τα πορίσματά της είναι σημαντικά για τη Φρασεογραφία, τη Διδακτική της ξένης γλώσσας και τη Μετάφραση. Στόχο του σεμιναρίου αποτελεί η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τις βασικές έννοιες της Φρασεολογίας και τις μεθόδους της Συγκριτικής Φρασεολογίας. Για αυτόν τον σκοπό εξετάζονται επιλεγμένα φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής ως προς την διαγλωσσική συγκριτική τους διάσταση.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις ιδιαιτερότητες των φρασεολογισμών και να τους διακρίνουν από τα ελεύθερα λεξικά συντάγματα βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων,
- ταξινομούν τους φρασεολογισμούς με βάση τη μορφή, το περιεχόμενο και τη χρήση τους,
- επεξεργάζονται μοντέλα συγκριτικής ανάλυσης και να περιγράφουν επιμέρους κριτήρια για την διαγλωσσική αντιπαραβολή,
- αντιπαραβάλουν φρασεολογικά υποσυστήματα της Γερμανικής και Ελληνικής διερευνώντας συστηματικά ομοιότητες και διαφορές και να διατυπώνουν συμπεράσματα σχετικά με τον βαθμό της διαγλωσσικής ισοδυναμίας.

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία

DGA 41: Θεωρίες Γλωσσικής Κατάκτησης

Διδάσκουσα: Έβελυν Βώβου

Οι θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης προσπαθούν να κατανοήσουν τις τυπικές, γνωστικές και βιολογικές προϋποθέσεις και τις συνθήκες που αφορούν στην ανάπτυξη της ανθρώπινης γλώσσας. Υπάρχει επίσης μια στενή σχέση ανάμεσα στην γλωσσική κατάκτηση και τη διδασκαλία της γλώσσας. Τόσο η κατάκτηση της πρώτης γλώσσας (L1) όσο και η κατάκτηση της δεύτερης ή ξένης γλώσσας εξελίσσεται σε συγκεκριμένα στάδια. Και οι δυο διαδικασίες οδηγούν στη δημιουργία εσωτερικευμένων, νοητικών γραμματικών που υπόκεινται στους κανόνες της ανθρώπινης γλώσσας. Επιπλέον, τόσο η κατάκτηση της πρώτης γλώσσας όσο και η κατάκτηση της δεύτερης/ ξένης γλώσσας υπακούουν στις γενικές νοητικές αρχές που υπαγορεύουν τι μπορεί να μάθει ο άνθρωπος. Βεβαίως, υπάρχουν και σημαντικές διαφορές ανάμεσα στην κατάκτηση της πρώτης και της δεύτερης γλώσσας. Η εξέλιξη της πρώτης γλώσσας γίνεται γρήγορα (σε 3-5 χρόνια), συμβαίνει νωρίς στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου (της κρίσιμης περιόδου) και οδηγεί σε μία πλήρη και πλήρως

διαμορφωμένη γραμματική. Η κατανόηση των ομοιοτήτων και των διαφορών ανάμεσα στην κατάκτηση της πρώτης και της ξένης γλώσσας αποτελεί επομένως τη βάση για έναν συστηματικό και ορθολογικό σχεδιασμό της διδασκαλίας της ξένης γλώσσας. Σε νεότερες σχετικές έρευνες επιχειρείται η αξιοποίηση γνώσεων της γλωσσολογίας και των θεωριών μάθησης στη διδακτική. Στόχος του σεμιναρίου είναι να παρουσιάσει τα πορίσματα των σύγχρονων θεωριών κατάκτησης πρώτης γλώσσας και να δείξει πώς αυτά σχετίζονται με την διδασκαλία της ξένης γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτήτριες/ φοιτητές είναι σε θέση

- να αναγνωρίσουν τα στάδια της γλωσσικής κατάκτησης
- να κατανοούν τη σχέση ανάμεσα σε θεωρίες γλωσσικής κατάκτησης και γλωσσολογικών θεωριών,
- να κατανοούν επιστημονικά αποτελέσματα εμπειρικών ερευνών,
- να εφαρμόζουν πορίσματα της γλωσσολογίας στη διδασκαλία της ξένης γλώσσας.

Τρόπος αξιολόγησης: Θα ανακοινωθεί στις αρχές του εξαμήνου μέσω E-Class.

DGB 44: Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα

Διδάσκουσα: Χριστίνα Αλεξανδρή

Στο σεμινάριο αυτό επιχειρείται ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας, δηλαδή μιας υπογλώσσας στον γραπτό ή στον προφορικό λόγο (για παράδειγμα τεχνικά κείμενα, δημοσιογραφικά κείμενα). Στο σεμινάριο παρουσιάζονται επιλεγμένα είδη υπογλώσσας. Η έρευνα αφορά όλα τα επίπεδα της γλώσσας (για παράδειγμα: Σύνταξη, Σημασιολογία Πραγματολογία), αλλά είναι δυνατόν να δίνεται έμφαση σε ένα ή περισσότερα επίπεδα, ανάλογα με το είδος της υπογλώσσας που εξετάζεται.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- έχουν γνώση και κατανόηση του τρόπου σχεδιασμού και διεξαγωγής γλωσσολογικής έρευνας σε σχέση με ένα καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της γλώσσας
- έχουν γνώση των βασικών γλωσσολογικών χαρακτηριστικών των ειδών προφορικών ή γραπτών κειμένων (τεχνικά, οικονομικά και δημοσιογραφικά κείμενα)

Μαθησιακοί στόχοι

- εξοικείωση με τις εφαρμογές του γνώριμου επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας
- η πρακτική χρήση της γλωσσικής γνώσης σε διαφορετικά επιστημονικά πεδία και επαγγελματικούς τομείς
- η χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης και διεθνούς βιβλιογραφίας

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής/ η φοιτήτρια μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχει εξοικειωθεί με την Εμπειρική Γλωσσολογική Έρευνα και θα είναι σε θέση

- να συνδέσει τα πολλαπλά πεδία και επίπεδα ανάλυσης της Γλωσσολογίας με τους τομείς εφαρμογής της
- να διεξάγει εμπειρική γλωσσολογική έρευνα με στόχο τη γλωσσολογική ανάλυση, την μετάφραση, την χρήση αυθεντικών κειμένων στην διδασκαλία και την χρήση γλωσσολογικής γνώσης σε εξειδικευμένες εφαρμογές
- να αξιολογήσει το περιεχόμενο, το επίπεδο δυσκολίας και τα ειδικά χαρακτηριστικά και γλωσσολογικά στοιχεία διαφορετικών ειδών γραπτών και προφορικών κειμένων
- να επεξεργάζεται δημιουργικά και να εφαρμόζει θεωρητικά εργαλεία και σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους στην πράξη
- να επεξεργάζεται αυτόνομα πρωτογενείς πηγές, να αξιολογεί κριτικά τις υπάρχουσες δευτερογενείς πηγές, να συνθέτει μια επιστημονική εργασία.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εργασία*

DGB 46: Γλωσσολογία της Γραφής

Διδάσκων: *Γιόαχιμ Τάιζεν*

Για πολύ καιρό ο γραπτός λόγος δεν αποτελούσε αντικείμενο της Γλωσσολογίας, γι' αυτό και η γλωσσολογία της γραφής αποτελεί έναν πολύ νέο επιστημονικό κλάδο. Ασχολείται με όλες τις πλευρές της αμιγώς γραπτής επικοινωνίας, εκκινεί δηλαδή από τις διαφορές ανάμεσα στον προφορικό και τον γραπτό λόγο και θέτει ερωτήματα όπως: Πώς μετα-γράφεται η ομιλία; Διότι δεν υπάρχουν μόνο τα γράμματα της αλφαβήτου ή δεν έχουμε μόνο βιβλία – παλαιότερα, για παράδειγμα, υπήρχαν πάπυροι, λίθινες επιγραφές κ.ά. Όπως η γλώσσα, έτσι λοιπόν και η γραφή έχει τη δική της ιστορία, και το ερώτημα: «πώς γράφει κανείς σωστά» μας απασχολεί ακόμα και σήμερα. Στο σεμινάριο θα μας απασχολήσει η ορθογραφία, λιγότερο η καλλιγραφία, περισσότερο η τυπογραφία, στην οποία συγκαταλέγεται πλέον και η (γραπτή) διαμόρφωση ιστοσελίδων στο διαδίκτυο. Επιπλέον, θα ασχοληθούμε με το ερώτημα πώς μαθαίνουμε να γράφουμε και τι ακριβώς συμβαίνει όταν γράφουμε (σε αντίθεση με την ομιλία).

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- διακρίνουν διαφορετικούς τύπους και συστήματα γραφής,
- γνωρίζουν και να κατανοούν τους βασικούς σταθμούς της ιστορίας της γραφής,
- περιγράφουν τις ιδιαιτερότητες της γραπτής επικοινωνίας,
- κατανοούν την εκμάθηση/κατάκτηση και τη διαδικασία της γραφής.

Τρόπος αξιολόγησης: *Ενεργή συμμετοχή, προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DGC 48: Θεωρία και Πρακτική της Μετάφρασης

Διδάσκουσα: *Μαρία Κολιοπούλου*

Στόχος του μαθήματος είναι η μελέτη της διαδικασίας της μετάφρασης ειδικών κειμένων, με βάση μεταφρασιολογικές θεωρίες αλλά και με έμφαση στην πράξη. Στα πρώτα μαθήματα θα επαναληφθούν βασικές αρχές της ισοδυναμίας σε διάφορα επίπεδα καθώς και της μεταφρασιολογίας. Η κύρια έμφαση του σεμιναρίου έγκειται στη διαχείριση των ειδικών κειμένων και στις προκλήσεις της μετάφρασης ενός τέτοιου κειμένου. Ορολογικές απόψεις θα αναφερθούν και θα αναλυθούν στη βάση ειδικών κειμένων. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν διάφορες σχετικές μεταφραστικές πηγές και βοηθήματα, συμπεριλαμβανομένων λεξικών, βάσεων ορολογίας, σωμάτων κειμένων και μεταφραστικών προγραμμάτων.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα αναγνωρίζουν τις προκλήσεις της μετάφρασης ενός ειδικού κειμένου και θα μπορούν να της ξεπερνούν με τη βοήθεια μεταφραστικών αρχών. Επιπλέον αναμένεται ότι θα μπορούν να αναζητούν τα κατάλληλα μεταφραστικά εργαλεία και να τα χρησιμοποιούν στην πράξη.

Τρόπος εξέτασης: ενεργή συμμετοχή, παρουσίαση, (γραφτή) εργασία.

DGC 49: Υπολογιστική Γλωσσολογία

Διδάσκουσα: *Χριστίνα Αλεξανδρή*

Το σεμινάριο αυτό αποτελεί Εισαγωγή στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και στοχεύει στην παρουσίαση των υπολογιστικών εφαρμογών της Σύνταξης, της Μορφολογίας, της Σημασιολογίας και της Πραγματολογίας και την μετάφραση των κανόνων τους σε υλοποιήσιμη μορφή που μπορεί να χρησιμοποιεί ως βάση για την κατασκευή προγραμμάτων. Παρουσιάζεται μια εισαγωγή στην Μηχανική Μετάφραση, στην Ηλεκτρονική Λεξικογραφία, στην Κατασκευή και Συντήρηση Σωμάτων Κειμένων, καθώς και στα Διαλογικά Συστήματα.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατέχουν βασικές θεωρητικές γνώσεις της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας
- γνωρίζουν τις βασικές έννοιες των πεδίων εφαρμογής της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και έχουν μια γενική άποψη των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται
- είναι σε θέση να εκπονήσουν μια μικρή εργασία που αφορά τον σχεδιασμό ή να την αξιολόγηση Συστήματος ή Βάσης Δεδομένων

Μαθησιακοί στόχοι

Μαθησιακοί στόχοι του μαθήματος είναι

- η εξοικείωση με τις εφαρμογές του γνώριμου επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και

- η πρακτική χρήση της γλωσσικής γνώσης για την αποτελεσματική κατασκευή και αξιολόγηση συστημάτων επεξεργασίας φυσικής γλώσσας σε διαφορετικούς τομείς της Πληροφορικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης
- η χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης βιβλιογραφίας

Μαθησιακά αποτελέσματα

Ο φοιτητής / η φοιτήτρια μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα έχει εξοικειωθεί με τις εφαρμογές του γνώριμου επιστημονικού πεδίου της Γλωσσολογίας στην Υπολογιστική Γλωσσολογία και θα είναι σε θέση

- να εκπονήσει μια μικρή εργασία που αφορά τον σχεδιασμό ή την αξιολόγηση Συστήματος ή Βάσης Δεδομένων
- να αποκτήσει βασικές προσλαμβάνουσες στην χρήση και επεξεργασία της σχετικής γερμανόφωνης και διεθνούς βιβλιογραφίας
- να κάνει πρακτική χρήση της γλωσσικής γνώσης για την αποτελεσματική κατασκευή και αξιολόγηση συστημάτων επεξεργασίας φυσικής γλώσσας σε διαφορετικούς τομείς της Πληροφορικής και της Τεχνητής Νοημοσύνης
- να κατέχει βασικές θεωρητικές γνώσεις της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας
- να γνωρίζει τις βασικές έννοιες των πεδίων εφαρμογής της Υπολογιστικής Γλωσσολογίας και έχει μια γενική άποψη των μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται
- να επεξεργάζεται δημιουργικά και να εφαρμόζει θεωρητικά εργαλεία και σύγχρονες ερευνητικές μεθόδους στην πράξη
- να κατανοεί, να συγκρίνει και να αξιολογεί μεθοδολογικά εργαλεία

Τρόπος εξέτασης: γραπτή εργασία

DGC 50: Γλωσσική Μεταβολή / Ιστορία της Γλώσσας

Διδάσκων: Γιόαχιμ Τάιζεν

Τα αρχαιότερα γερμανικά κείμενα που έχουν διασωθεί είναι μόνο(!) 1300 ετών και, επιπλέον, εξαιρετικά δυσνόητα. Τα περισσότερα αποτελούν μεταφράσεις κειμένων θεολογικού και θρησκευτικού περιεχομένου από τα Λατινικά. Η χριστιανική πίστη μόλις είχε φθάσει στην Κεντρική Ευρώπη, και τον 8ο αιώνα, για παράδειγμα, ο Καρλομάγνος έκανε μεγάλη προσπάθεια να διασφαλίσει ότι οι συμπατριώτες του θα κατανοήσουν τη νέα θρησκεία. Στη συνέχεια χρειάστηκε να περάσουν πολλά χρόνια ακόμα μέχρι να υπάρξει τον 12ο αιώνα παραγωγή κοσμικής γραμματείας. Τον 15ο/16ο αιώνα ο Λούθηρος μεταφράζει την Αγία Γραφή από το εβραϊκό και το ελληνικό πρωτότυπο σε δημόδη Γερμανική. Και μόλις πριν από 300 χρόνια ακόμα, ο Gottfried Wilhelm Leibniz ισχυριζόταν ότι τα γερμανικά είναι ιδανική γλώσσα αν θέλει κανείς να μιλήσει ή να γράψει για βιοτεχνίες και ορυχεία, όχι όμως όταν θέλει να ασχοληθεί με πραγματικά σημαντικά ζητήματα, π.χ. με τη Φιλοσοφία. Πράγματι, για τουλάχιστον μία χιλιετία τα γερμανικά ανταγωνίζονταν τη Λατινική, στην οποία (περι-)γραφόταν κάθε τι πραγματικά σημαντικό.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να:

- κατανοούν γιατί η γλώσσα (όχι μόνο η Γερμανική) υπόκειται σε ιστορικές μεταβολές,
- κατανοούν και περιγράφουν τα στάδια της φωνολογικής, μορφολογικής και συντακτικής εξέλιξης από τις μεσαιωνικές διαλέκτους στη σύγχρονη επίσημη γερμανική γλώσσα,
- διαβάζουν και να κατανοούν παλαιότερα γερμανικά κείμενα,
- γνωρίζουν τα σημαντικότερα μεσαιωνικά γερμανικά κείμενα.

Τρόπος αξιολόγησης: *Ενεργή συμμετοχή, προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DGD 53: Αξιολόγηση Γλωσσικής Κατάρτισης και Διδασκαλίας / Πρακτική Άσκηση

Διδάσκουσα: *Αθανασία Κοντομήτρου*

Το σεμινάριο αυτό στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές/τριες γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την αξιολόγηση των υπαρχόντων επίσημων οργάνων μέτρησης, αλλά και δεξιότητες απαραίτητες για την κατασκευή και τη διεξαγωγή των γλωσσικών τεστ. Στόχος του σεμιναρίου είναι να γίνουν αντικείμενο μελέτης και να χρησιμοποιηθούν σε συγκεκριμένα παραδείγματα, τα ποιοτικά κριτήρια, τα οποία σύμφωνα με την κλασική θεωρία του τεστ πρέπει να πληρούν και τα γλωσσικά τεστ. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/τριες θα εξετάσουν δείγματα επίσημων οργάνων μέτρησης σε συνδυασμό με τις προδιαγραφές που τα συνοδεύουν. Επίσης, θα έχουν την ευκαιρία να εφαρμόσουν τις θεωρητικές αρχές σχεδιάζοντας ανεπίσημα γλωσσικά τεστ για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα στα επίπεδα Α και Β του ΚΕΠΑ.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να:

- περιγράφουν τα ποιοτικά κριτήρια της κλασικής θεωρίας του τεστ που αφορούν στην αξιολόγηση οργάνων μέτρησης,
- αξιολογούν όργανα μέτρησης για τη γερμανική ως ξένη γλώσσα με βάση τα ποιοτικά κριτήρια,
- σχεδιάζουν ανεπίσημα τεστ για τα επίπεδα Α και Β του ΚΕΠΑ για την αξιολόγηση δεξιοτήτων και γλωσσικών δραστηριοτήτων μαθητών της γερμανικής ως ξένης γλώσσας,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών στην αξιολόγηση της διδακτικής πράξης και των γλωσσικών δραστηριοτήτων αξιολογώντας τα αποτελέσματα της εξέτασης που σχεδίασαν.

Τρόπος εξέτασης: *γραφτή εξέταση*

DGD 54: Νέες Τεχνολογίες στην εκμάθηση της Ξένης Γλώσσας: Ψηφιακά εργαλεία στο μάθημα της Ξένης Γλώσσας

Διδάσκων: Μάριος Χρύσου

Η γόνιμη αξιοποίηση νέων τεχνολογιών στο μάθημα αποτελεί βασικό στοιχείο της εκπαίδευσης καθηγητών ξένων γλωσσών. Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξει στους/στις φοιτητές/τριες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας. Προς την κατεύθυνση αυτή οι φοιτητές/τριες θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τη θέση των ψηφιακών τεχνολογιών στο Ενιαίο Πρόγραμμα Σπουδών για τις Ξένες Γλώσσες (ΕΠΣ-ΞΓ) και θα εξοικειωθούν με τη θεωρητική προσέγγιση του Εποικοδομητισμού, στην οποία βασίζεται το ΕΠΣ-ΞΓ. Επίσης, θα δοκιμάσουν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στην πράξη και θα διερευνήσουν δυνατότητες προαγωγής της γλωσσικής ικανότητας στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας (Projekt), το οποίο ως μορφή ανοικτής μάθησης προάγει την αυτενέργεια και προσφέρει το κατάλληλο παιδαγωγικό-διδακτικό πλαίσιο για την ενσωμάτωσή των ψηφιακών τεχνολογιών στο μάθημα της ξένης γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση να

- περιγράφουν τις βασικές αρχές του Εποικοδομητισμού, να εντοπίζουν τη σχέση τους με το ΕΠΣ-ΞΓ, να εξετάζουν κριτικά και να αναπλαισιώνουν παραδοσιακές στάσεις απέναντι στη διαδικασία μάθησης και τους ρόλους εκπαιδευτικού και μαθητών στη σχολική τάξη,
- αναστοχάζονται για την συμβολή των νέων τεχνολογιών στην υλοποίηση των αρχών του ΕΠΣ-ΞΓ και να διερευνούν δυνατότητες ενσωμάτωσης ψηφιακών εργαλείων στο μάθημα της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας,
- χειρίζονται στην πράξη ψηφιακά εργαλεία και να τα αξιοποιούν με παιδαγωγικά κατάλληλο τρόπο στο πλαίσιο ενός σχεδίου εργασίας,
- σχεδιάζουν συνεργατικά, να διεξάγουν και να αξιολογούν ψηφιακά υποστηριζόμενα σχέδια εργασίας με βάση τις γνώσεις και τη βιωματική εμπειρία που αποκτούν στο σεμινάριο.

Τρόπος εξέτασης: *προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία*

DGD 56: Η Διδασκαλία της Γερμανικής στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση (ΠΔΕ2)

Διδάσκουσα: Έλενα-Φοίβη Χυτήρη

Η πρώτη εκμάθηση της ξένης γλώσσας συνδέεται αφενός με μαθησιακά οφέλη και αφετέρου με την πολυγλωσσία ως στόχο του Συμβουλίου της Ευρώπης. Είναι, επομένως, λογικό ότι η διδασκαλία της πρώτης και της Γερμανικής ως δεύτερης ξένης γλώσσας ξεκινάει από τις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου στην ελληνική δημόσια εκπαίδευση. Το μάθημα στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτητές γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες σχετικά με τη διδασκαλία της ξένης γλώσσας σε μαθητές νεαρής ηλικίας. Προς την κατεύθυνση αυτή

οι φοιτητές θα ευαισθητοποιηθούν ως προς τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζει η εκμάθηση της ξένης γλώσσας σε πρώιμη ηλικία και θα προβούν σε επαναδιατύπωση βασικών εννοιών της σύγχρονης Διδακτικής των γλωσσών για τη συγκεκριμένη ομάδα στόχο. Επιπλέον, θα εξετάσουν κατάλληλες διδακτικές πρακτικές για την ανάπτυξη της γλωσσικής ικανότητας μαθητών νεαρής ηλικίας.

Τέλος, θα συσχετίσουν τις αποκτηθείσες γνώσεις και δεξιότητες με την εμπειρία της πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο της διδασκαλίας της Γερμανικής ως ξένης γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, αντιπαραβάλλοντας κριτικά θεωρητικές αρχές και διδακτική πράξη.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν να:

- περιγράφουν τις ιδιαιτερότητες της πρώιμης εκμάθησης ξένων γλωσσών σε αυτή την βαθμίδα της εκπαίδευσης και να προσαρμόζουν τις αρχές της Διδακτικής των γλωσσών στη συγκεκριμένη ομάδα στόχο,
- επιλέγουν (πολυτροπικά) γλωσσικά ερεθίσματα, τα οποία επιτρέπουν την ολιστική προσέγγιση της ξένης γλώσσας, εστιάζοντας κατά πρώτο λόγο στο περιεχόμενο και στην ανάπτυξη διαπολιτισμικής συνείδησης και κατά δεύτερο λόγο σε απλές γλωσσικές δομές,
- εφαρμόζουν τις αρχές της διαθεματικότητας και της διαφοροποιημένης μάθησης αξιοποιώντας κατάλληλη θεματολογία και κατάλληλες μορφές (συν)εργασίας στην τάξη,
- αναστοχάζονται σχετικά με την εφαρμογή των θεωρητικών αρχών της πρώιμης ξενόγλωσσης αγωγής στη διδακτική πράξη, συσχετίζοντας κριτικά τις γνώσεις που απέκτησαν στο μάθημα και την εμπειρία της πρακτικής άσκησης.

Τρόπος αξιολόγησης: *προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία*

DGD 57: Ανάπτυξη Γραπτών Δραστηριοτήτων στο Μάθημα της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας

Διδάσκουσα: Άννα Χήτα

Το μάθημα στοχεύει στις δεξιότητες του γραπτού λόγου και στα είδη κειμένων. Θα παρουσιαστούν οι αναμενόμενες δεξιότητες μέσα από το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες για κάθε επίπεδο χωριστά. Μέσα από αυτό θα διασαφηνιστεί η διαφορά μεταξύ γραπτού λόγου της μητρικής και μη. Στη συνέχεια θα γίνει αντιπαράθεση με διάφορα διδακτικά συγγράμματα σε ό,τι αφορά τις ασκήσεις, τις απαιτήσεις, τις ανάγκες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Δεν μπορεί επίσης να παραλειφθεί η ανάλυση των λαθών που παρουσιάζονται κατά τη μαθησιακή διαδικασία, εστιάζοντας στις θεωρίες εκμάθησης της ξένης γλώσσας και τα φαινόμενα που προκύπτουν κατά τη διαδικασία αυτή, όπως π.χ. λάθος μεταφορές (Interferenz).

Αποκτώντας τις θεωρητικές γνώσεις οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τα είδη κειμένων για το γραπτό λόγο

- να γνωρίζουν τις αρχές συνοχής και συνεκτικότητας και τη σημασία τους στην παραγωγή γραπτού λόγου
- να αναγνωρίζουν συστηματικά και μη συστηματικά λάθη μη φυσικών ομιλητών στην παραγωγή γραπτού λόγου
- να μπορούν να επιλέξουν την σωστή τυπολογία των ασκήσεων λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως ηλικία, γλωσσικό επίπεδο, θεματική κτλ..
- να ξέρουν τι αποτελέσματα (output) αναμένουν
- να μπορούν να αξιολογήσουν με έγκυρα κριτήρια
- να αξιολογούν τις ασκήσεις γραπτού λόγου διάφορων διδακτικών συγγραμμάτων

Τρόπος εξέτασης: *προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

Συγράμματα Ευδόξου (ενδεικτικά):

1. 978-3-12-688061-9 Werkzeuge des Schreibens

<https://www.klett-sprachen.de/werkzeuge-des-schreibens/t-1/9783126880619>

2. 978-3-12-606518-4 Profile deutsch. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel

<https://www.klett-sprachen.de/profile-deutsch/t-1/9783126065184>

DGD 62: Ανάπτυξη Φωνολογικής Ικανότητας στη Διδασκαλία της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας

Διδάσκουσα: *Ευδοκία Μπαλάση*

Το σεμινάριο στοχεύει στο να αναπτύξουν οι φοιτήτριες/φοιτητές γνώσεις και δεξιότητες σχετικά με την ανάπτυξη της φωνολογικής ικανότητας στο μάθημα της Γερμανικής ως Ξένης Γλώσσας. Αποκτώντας τις κατάλληλες θεωρητικές γνώσεις οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση να διδάξουν αποτελεσματικά την προφορά της γερμανικής γλώσσας.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/φοιτητές είναι σε θέση:

- να γνωρίζουν τα σημαντικότερα αποτελέσματα των ερευνών που αφορούν στην εκμάθηση του φωνητικού και φωνολογικού επιπέδου της ξένης γλώσσας,
- να γνωρίζουν τους τρόπους διερεύνησης των λαθών προφοράς ομιλητών μιας ξένης γλώσσας,
- να γνωρίζουν τα λάθη προφοράς (στο φωνητικό και φωνολογικό επίπεδο) που ενδεχομένως μπορούν να εμφανιστούν σε Έλληνες ομιλητές της γερμανικής γλώσσας,
- να γνωρίζουν την τυπολογία των ασκήσεων που χρησιμοποιείται κατά τη διδασκαλία της προφοράς στο μάθημα της ξένης γλώσσας,
- να δημιουργήσουν δικές τους ασκήσεις προφοράς λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το επίπεδο γλωσσομάθειας (σύμφωνα με το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες) και τη μητρική γλώσσα των ομιλητών,
- να αξιολογούν τις ασκήσεις προφοράς που εμφανίζονται στα διδακτικά βιβλία για τη Γερμανική ως ξένη γλώσσα.

Τρόπος εξέτασης: προφορική εισήγηση, γραπτή εργασία

DLA 62: Hölderlin-Kleist-Jean Paul

Διδάσκουσα: Αικατερίνη Μητραλέξη

Οι συγγραφείς Friedrich Hölderlin (1770-1843), Heinrich von Kleist (1777-1811) και Jean Paul (1763-1825) ακολούθησαν ο καθένας τον δικό του δρόμο και τρόπο λογοτεχνικής έκφρασης την εποχή που στη Γερμανία κυριαρχούν ο λόγος του κλασικισμού και ο λόγος του ρομαντισμού. Η αντιπαράθεσή τους με τα λογοτεχνικά αυτά ρεύματα οδήγησε σε κείμενα ιδιαίτερης θεματικής και υφής, που αποτελούν πρόκληση για την ιστοριογράφηση της γερμανικής λογοτεχνίας του τέλους του 18ου και των πρώτων δεκαετιών του 19ου αιώνα. Στο τρέχον εξάμηνο θα ασχοληθούμε με το δραματικό, αφηγηματικό και δοκιμακό έργο του Heinrich von Kleist. Ο Heinrich von Kleist συγκαταλέγεται σήμερα στους σημαντικότερους κλασικούς συγγραφείς της γερμανικής λογοτεχνίας. Στην εποχή του όμως, και παρά τις μεμονωμένες ενθουσιώδεις απόψεις, δεν έλαβε αντίστοιχη αναγνώριση ούτε από το κοινό ούτε από την λογοτεχνική κριτική. Ο Johann Wolfgang von Goethe, για παράδειγμα, χαρακτήρισε τον Kleist ως ένα "σημαντικό, πλην όμως δυσάρεστο μετέωρο ενός νέου λογοτεχνικού ουρανού", ως το "πιο παράξενο σημάδι των καιρών", ενώ ο ίδιος ο Kleist χαρακτήρισε τον εαυτό του ως ένα συγγραφέα "που η εποχή του δεν μπορεί να αντέξει". Η ανθρωπολογική διάσταση του έργου του και η γραφή του είναι τα στοιχεία που καθιστούν το έργο του επίκαιρο. Οι ήρωες του Kleist έρχονται αντιμέτωποι με έναν αινιγματικό και "εύθραυστο" κόσμο, τον οποίο καλούνται να κατανοήσουν και να ερμηνεύσουν, χωρίς μεταφυσικές ή άλλες βεβαιότητες. Το μάθημα στοχεύει στην παρουσίαση, ανάλυση και μελέτη επιλεγμένων κειμένων από το δραματικό, το αφηγηματικό και το δοκιμακό έργο του Heinrich von Kleist, όπως και των βασικότερων σύγχρονων ερμηνευτικών προσεγγίσεων του. Θα ασχοληθούμε μεταξύ άλλων με τα δραματικά έργα *Der zerbrochne Krug*, *Amphitryon* και *Penthesilea*, με τα διηγήματα *Die Marquise von O...* και *Das Erdbeben in Chili*, όπως και με τα μικρά θεωρητικά κείμενα *Über die allmähliche Verfertigung der Gedanken beim Reden* και *Über das Marionettentheater*.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέματα, περιεχόμενα, μορφές και δομές του δραματικού, αφηγηματικού και θεωρητικού έργου του Kleist,
- να εφαρμόζουν θεωρητικά μοντέλα ανάλυσης πάνω σε συγκεκριμένα κείμενα επεκτείνοντας ταυτόχρονα τις γνώσεις τους πάνω στην ιστορία της λογοτεχνίας,
- να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία και να συγκεντρώνουν και να αξιολογούν τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα,
- να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος εξέτασης: προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία

DLA 63: Ρομαντισμός

Διδάσκων: Ν.Ν.

Στο πλαίσιο του σεμιναρίου θα ασχοληθούμε εκτενώς με τρία κείμενα αντιπροσωπευτικά του γερμανικού Ρομαντισμού: το *Hymnen an die Nacht* του Novalis και τις νουβέλες *Der blonde Eckbert* του Ludwig Tieck και *Der Sandmann* του E.T.A. Hoffmann. Το ενδιαφέρον μας θα επικεντρωθεί κυρίως στην καλλιτεχνική πραγμάτευση της σχέσης ανθρώπου και φύσης. Παράλληλα θα αναφερθούμε στην εξέλιξη του γερμανικού ρομαντικού κινήματος από τον πρώιμο Ρομαντισμό της Ιένας ως τον «Μαύρο Ρομαντισμό». Για την εκπόνηση των εργασιών και των προφορικών παρουσιάσεων οι συμμετέχοντες θα μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε πληθώρα κειμένων της εποχής. Στην ηλεκτρονική τάξη θα αναρτηθούν όλα τα πρωτογενή κείμενα και ενδεικτική, επιλεγμένη βιβλιογραφία.

Τρόπος αξιολόγησης: *ενεργός συμμετοχή, προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DLA 68: Λογοτεχνία μετά το 1989

Διδάσκων: Αγλαΐα Μπλιούμη

ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: εμβάθυνσης

Το μάθημα υπόβαθρου στοχεύει στην παρουσίαση της σύγχρονης γερμανόφωνης λογοτεχνίας. Ακολουθούνται οι εξής στόχοι: α) εμβαθύνουμε σε σημαντικές σχετικές τάσεις και συγγραφείς, β) παράλληλα αναλύονται τα κοινωνικο-πολιτισμικά συμφραζόμενα και γ) οι φοιτητές εξασκούνται σε αυτόνομες αναλύσεις και κριτικές αναγνώσεις.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν σημαντικές τάσεις και ρεύματα, μορφές και δομές της σύγχρονης γερμανόφωνης λογοτεχνίας
- να συγκρίνουν περιεχόμενα, θεματικά πεδία και τεχνικές συγγραφής και να τις εντάσσουν στα ιστορικά και πολιτισμικά συμφραζόμενα
- να εφαρμόζουν στην πράξη μοντέλα λογοτεχνικής ανάλυσης.

Τρόπος εξέτασης: *γραπτή εργασία*

DLA 69: Vormärz / Biedermeier / Ρεαλισμός

Διδάσκων: Στέφαν Λίντινγκερ

Αντικείμενο του σεμιναρίου είναι η λογοτεχνία του 19ου αιώνα, σχετικά με την ιδέα της „Waldeinsamkeit“. Μεταξύ άλλων θα ασχοληθούμε με τα εξής έργα Adalbert Stifter, „Der Hochwald“ και „Der Hagestolz“.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα είναι σε θέση:

- να αναγνωρίζουν και να περιγράφουν θέματα, μοτίβα, μορφές και δομές της λογοτεχνίας και να τα εντάσσουν στα πολιτισμικά και λογοτεχνικά συμφραζόμενα του ρομαντισμού,
- να χειρίζονται αυτόνομα κατηγορίες και εργαλεία ανάλυσης της λογοτεχνίας,
- να εργάζονται αυτόνομα με τη σχετική βιβλιογραφία.

Τρόπος εξέτασης: βλ. *e-class* στην αρχή του εξαμήνου.

DLB 69: Θεωρία Λογοτεχνικών Ειδών I: Πεζογραφία

Διδάσκουσα: Αικατερίνη Μητραλέξη

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η αφηγηματολογική θεωρία (F. Stanzel, G. Genette) και η εφαρμογή της στην ανάλυση αφηγηματικών κειμένων. Θα ασχοληθούμε με βασικές κατηγορίες και όρους της σύγχρονης αφηγηματολογίας (ιστορία, πλοκή, λόγος, οπτική γωνία, εστίαση, χώρος, χρόνος, αφηγηματικός τρόπος, φωνή) στοχεύοντας σε μεθοδολογικά μοντέλα και εργαλεία ανάλυσης αφηγηματικών δομών και τεχνικών με βάση επιλεγμένα κείμενα της γερμανόφωνης πεζογραφίας του 19ου και 20ού αιώνα.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση:

- να στοχεύουν στην αφηγηματολογική ανάλυση και ερμηνεία κειμένων λογοτεχνικού πεζού λόγου εφαρμόζοντας στην πράξη θεωρητικά μοντέλα και όρους της σύγχρονης αφηγηματολογίας,
- να αναστοχάζονται πάνω στη σχέση θεωρίας και πράξης,
- να εργάζονται αυτόνομα χρησιμοποιώντας τη σχετική δευτερογενή βιβλιογραφία,
- να συγκεντρώνουν και να αξιολογούν τα κατάλληλα επιστημονικά δεδομένα,
- να επιχειρηματολογούν επιστημονικά και να παρουσιάζουν α) με τη μορφή προφορικής εισήγησης και β) με τη μορφή γραπτής εργασίας τα πορίσματα της έρευνάς τους.

Τρόπος αξιολόγησης: *προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DLB 71: Λογοτεχνία και Μέσα

Διδάσκων: Βίλλι Μπέννινγκ

Στο πρώτο μέρος του σεμιναρίου θα μας απασχολήσει η Λογοτεχνία ως μέσο. Θα εξετάσουμε, στη βάση της παραδοσιακής αντίληψης της γλώσσας (από τον Πλάτωνα μέχρι τον Schiller), τη λεγόμενη κρίση της γλώσσας, η οποία κλιμακώνεται στις αρχές του 20ού αιώνα, π.χ. στο έργο του Hofmannsthal ή του Kafka. Στη συνέχεια θα αναλύσουμε παραδειγματικά τις σχέσεις της Λογοτεχνίας με άλλα –μεταξύ αυτών και τεχνικά– μέσα (π.χ. εικαστικές τέχνες, ταινίες, νέες μορφές στο διαδίκτυο κ.ά.).

Τρόπος αξιολόγησης: *γραφτή εργασία*

DLB 73: Συγκριτική Γραμματολογία, Παγκόσμια/Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία

Διδάσκων: Ν.Ν.

Στο σεμινάριο αυτό θα ασχοληθούμε με την εξέλιξη της λογοτεχνίας που περιστρέφεται γύρω από το έγκλημα (Kriminalliteratur) από τις αρχές της λογοτεχνίας «τρόμου» του 18^{ου} αιώνα ως το σύγχρονο αστυνομικό μυθιστόρημα. Στον τομέα αυτό της λογοτεχνίας η φιλολογία χρησιμοποιεί βέβαια τα δικά της μεθοδολογικά και εννοιολογικά εργαλεία, αλλά συνεργάζεται επίσης με άλλους τομείς των ανθρωπιστικών επιστημών, όπως η φιλοσοφία, η ψυχολογία, η επιστήμη του δικαίου, η κοινωνιολογία. Θα δουλέψουμε, μεταξύ άλλων, με κείμενα των Friedrich Schiller, E.T.A. Hoffmann, Mary Shelley, Alexandr Pusckin, Fjodor Dostojewski, Franz Kafka, Friedrich Dürrenmatt, Agatha Christie, Philipp Kerr. Στην ηλεκτρονική τάξη θα αναρτηθούν πρωτογενή κείμενα και ενδεικτική, επιλεγμένη βιβλιογραφία.

Τρόπος αξιολόγησης: *ενεργός συμμετοχή, προφορική παρουσίαση και γραπτή εξέταση*

DLB 77: Λογοτεχνία και Ανθρωπολογία

Διδάσκων: Ν. Ν.

Στο συγκεκριμένο σεμινάριο επιχειρούμε να επεξεργαστούμε πτυχές της πολυεπίπεδης σχέσης μεταξύ λογοτεχνίας και ανθρωπολογίας. Στον ορίζοντα μιας ανθρωπολογικής μελέτης της λογοτεχνίας τίθεται αρχικά στο επίκεντρο η συγκροτητικής σημασίας διπλή οπτική μυθοπλασίας και φαντασιακού, την οποία ο Wolfgang Iser επεξεργάστηκε θεωρητικά ως επικαιροποίηση της ανθρώπινης πλαστικότητας, δηλαδή της αισθητικής διάστασης του ανθρώπου.

Στο κυρίως μέρος τίθεται το κεντρικό ερώτημα του κατά πόσο λογοτεχνικά κείμενα ενεργοποιούν ανθρωπολογικά ενδιαφέροντα γνώση, και προκειμένου να απαντηθεί, το κέντρο βάρους τίθεται στη λογοτεχνία και συνιστά τρίπτυχο: βάσει μικρών πεζών του Χάινριχ

φον Κλάιστ, του Φραντς Κάφκα και του Τόμας Μπέρνχαρτ επεξεργαζόμαστε μέσα από εκ του σύνεγγυς ανάγνωση εκφάνσεις του ανθρώπινου, όπως π.χ. το σώμα, η αυτό- και ετεροαντίληψη, η γλωσσική συγκρότηση του κόσμου, τα συναισθήματα, η συναναστροφή με ζητήματα δικαιοσύνης κ.λπ., αναδεικνύοντας έτσι τη λογοτεχνία ως διαδικασία παραγωγής γνώσης.

Τέλος, ως εξίσου ενδιαφέρον τίθεται το ζήτημα του *homo pictor*: βάσει διαφόρων τρόπων λογοτεχνικών απόδοσης της συναναστροφής με εικαστικά έργα αλλά και της ίδιας της εικαστικής δημιουργίας η φαντασία περιγράφεται ως ιδιαίτερο χαρακτηριστικό το ανθρώπινου, η εικόνα ως τρόπος άρθρωσης τίθεται σε σχέση με άλλα μέσα και με αυτό τον τρόπο υπογραμμίζεται η συνάφεια του δίπτυχου λογοτεχνίας-ανθρωπολογίας με τη θεωρία των μέσων.

Τρόπος εξέτασης: *σύντομη προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DLC 78: Κριτική Λογοτεχνικής Μετάφρασης

Διδάσκων: *Γιώργος Ανδρουλιδάκης*

Η λογοτεχνική μετάφραση θέτει επίσης το ζήτημα σχετικά με τις αντίστοιχες διεργασίες ανάλυσης και αξιολόγησης. Αυτό το θεωρητικό και συνάμα πρακτικό κύριο σεμινάριο στοχεύει στη θεμελιωμένη επεξεργασία και εφαρμογή κριτηρίων ανάλυσης και αξιολόγησης για τη μετάφραση λογοτεχνικών και δοκιμιακών κειμένων.

Στις εισαγωγικές διδακτικές ενότητες, με βάση την τρέχουσα διεθνή ερευνητική βιβλιογραφία, παρουσιάζονται οι διάφορες μεταφρασεολογικές προσεγγίσεις στην κριτική της λογοτεχνικής μετάφρασης. Έπειτα θα συγκροτηθεί ένα εκτεταμένο πλέγμα ανάλυσης και αξιολόγησης, το οποίο θα αξιοποιηθεί συγκεκριμένα όσον αφορά πολλαπλές μεταφράσεις επιλεγμένων λογοτεχνικών και δοκιμιακών κειμένων από τα γερμανικά στα ελληνικά.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του σεμιναρίου, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα είναι σε θέση:

- να αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά και τις ιδιόζουσες απαιτήσεις της λογοτεχνικής μετάφρασης,
- να αποκρυσταλώνουν γενικά κριτήρια ανάλυσης και αξιολόγησης για λογοτεχνικές μεταφράσεις,
- να εφαρμόζουν προσφυώς ένα λεπτομερές πλέγμα ανάλυσης και αξιολόγησης για τη μετάφραση λογοτεχνικών και δοκιμιακών κειμένων από τα γερμανικά στα ελληνικά,
- να συγκρίνουν μεθοδικά διάφορες λογοτεχνικές μεταφράσεις,
- κατά περίπτωση να προτείνουν επικοινωνιακά και να συζητούν κριτικά εναλλακτικές μεταφραστικές λύσεις.

Πληροφορίες σχετικά με το μάθημα, βασική και πρόσθετη βιβλιογραφία, επιμέρους θέματα, υλικά εργασίας και σεμιναριακές ασκήσεις θα αναρτηθούν σε ηλεκτρονική μορφή στην πλατφόρμα eClass, δεδομένου μάλιστα ότι δεν διατίθεται διδακτικό σύγγραμμα από την Υπηρεσία Εύδοξος.

Τρόπος αξιολόγησης: *τακτική συμμετοχή, σεμιναριακές ασκήσεις και γραπτή εργασία*

DLC 79: Διδακτική Λογοτεχνικών Κειμένων II

Διδάσκων: Στέφαν Λίντινγκερ

Σκοπός του μαθήματος είναι να αναδείξει τη σημασία των λογοτεχνικών κειμένων, η οποία δεν περιορίζεται μόνον στις φιλολογικές σπουδές. Η ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων μπορεί να αποβεί ιδιαιτέρως γόνιμη στη διδασκαλία της Γερμανικής τόσο κατά την εκμάθηση γλώσσας όσο και κατά την εξοικείωση με τον «ξένο» πολιτισμό. Το μάθημα αποσκοπεί να αξιοποιήσει τις δυσκολίες που ανακύπτουν κατά την εκμάθηση της ξένης γλώσσας. Έτσι, το μάθημα, αφενός, στοχεύει στην ελαχιστοποίηση των δυσκολιών κατανόησης που προκύπτουν από την έλλειψη γνώσεων σε πολιτισμικά θέματα. Αφετέρου, η χρήση λογοτεχνικών κειμένων κατά την εκμάθηση γλώσσας αποτελεί προτέρημα, καθώς η ανάγκη ερμηνείας και προσέγγισης των κειμένων αποτελεί στον ίδιο βαθμό πρόκληση ακόμη και γι' αυτούς που χρησιμοποιούν τη γερμανική γλώσσα ως μητρική. Συνεπώς, η διαφοροποίηση ανάμεσα σε γερμανόφωνους και μη-γερμανόφωνους ελαχιστοποιείται με τη χρήση λογοτεχνικών κειμένων στο μάθημα της γλώσσας. Με βάση τα παραπάνω οι φοιτητές θα διδαχθούν πώς να εντάσσουν στο μάθημά τους λογοτεχνικά κείμενα διαφορετικών ειδών (πρόζα, δράμα, ποίηση).

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- ανακαλούν τις προηγούμενες γνώσεις τους από το πεδίο της φιλολογίας και να τις εφαρμόζουν στον τομέα της διδακτικής,
- εφαρμόζουν τα λογοτεχνικά κείμενα στην διδακτική πράξη,
- κατανοούν, να ερμηνεύουν και να θεωρητικοποιούν λογοτεχνικά κείμενα υπό την προοπτική της χρήσης τους στην εκμάθηση γλώσσας,
- διαχωρίζουν και να κατηγοριοποιούν τα κείμενα ανάλογα με τη δυνατότητα χρήσης τους στο γλωσσικό μάθημα και να τα αξιολογούν ως προς τη δυσκολία τους και την καταλληλότητά τους για διαφορετικά γλωσσικά και ηλικιακά επίπεδα,
- σχεδιάζουν αυτόνομα μια μικροδιδασκαλία, αξιοποιώντας τις τεχνικές και στρατηγικές που θα έχουν διδαχτεί,
- εκτιμούν και να προβλέπουν πιθανές δυσκολίες κατά τη διδακτική διαδικασία,
- ελέγχουν και να αξιολογούν το διδακτικό (τους) εγχείρημα.

Τρόπος εξέτασης: βλ. *e-class στην αρχή του εξαμήνου*.

DLD 80: Αισθητική / Τέχνη

Διδάσκων: Ν.Ν.

Τι σχέση έχουν τα *Γράμματα για τον Σεζαν* του Ράινερ Μαρία Ρίλκε και τα μικρά πεζά της Άννε Ντούντεν, μεταξύ άλλων και με αναφορά στα έργα του Σεζάν, με τη *Φαινομενολογία της αντίληψης* του Μωρίς Μερλώ-Ποντύ; Και πώς μπορεί το κείμενο του Γκαίτε *Παρατηρήσεις για τον Λαοκόωντα* να συσχετιστεί με τη φιλοσοφική ενασχόληση του Ζιλ Ντελέζ με το έργο του ιραλνδού ζωγράφου Φράνσις Μπέικον στη *Λογική της αίσθησης*;

Μέσα από μια παράλληλη ανάγνωση φιλοσοφικών και λογοτεχνικών κειμένων για συγκεκριμένα εικαστικά έργα διερευνάται ο ρόλος της περιγραφής -για την οποία έχει καθιερωθεί ο όρος *έκφρασις*- όσον αφορά τη συναναστροφή με τις εικαστικές τέχνες. Διατρέχοντας το πεδίο της αισθητικής και της ιστορίας και θεωρίας της τέχνης, από τον Καντ και τον Βίνκελμαν, τον Πανόφσκυ και τον Βάρμπουργκ ως τον Φουκώ και τον Ντελέζ, διαμορφώνεται αρχικά ένα θεωρητικό πλαίσιο εννοιολόγησης της διάκρισης εικόνας και λόγου.

Στη συνέχεια διατυπώνονται υποθέσεις σχετικά με το κατά πόσο οι εκάστοτε αισθητικές έννοιες αποτυπώνονται σε φιλοσοφικές περιγραφές εικαστικών έργων ή μπορούν να πλασιώσουν την ερμηνευτική προσέγγιση αντίστοιχων λογοτεχνικών κειμένων. Ζητούμενο είναι να διερευνηθεί η σχέση έντασης μεταξύ εικόνας και λόγου ως όρος δυνατότητας τόσο λογοτεχνικών όσο και φιλοσοφικών περιγραφών εικαστικών έργων, ώστε στον ορίζοντα ενός *λόγου περί εικόνας* η διαφοροποίηση μεταξύ φιλοσοφίας και λογοτεχνίας να καθίσταται εν τέλει περιττή.

Τρόπος εξέτασης: *σύντομη προφορική παρουσίαση και γραπτή εργασία*

DLD 84: Σύγχρονος Γερμανικός Πολιτισμός

Διδάσκουσα: *Χρυσούλα Κατζουράκη*

Αντικείμενο αυτού του μαθήματος είναι τα πολιτικά και πολιτισμικά δεδομένα της Γερμανίας, της Αυστρίας και της Ελβετίας, όπως αυτά εξελίχθηκαν από την πτώση του τοίχους το 1989 έως και σήμερα. Θα συζητηθούν θέματα όπως η γεωγραφία, ο πληθυσμός, το πολιτικό σύστημα και οι πολιτικές παρατάξεις, η οικονομία και η κοινωνία, η θρησκεία, η νοοτροπία, τα ήθη και τα έθιμα, το εκπαιδευτικό σύστημα, οι τέχνες και επίκαιρα θέματα όπως οι γερμανικές εκλογές το 2021. Η διεξαγωγή του μαθήματος θα βασιστεί σε παρουσιάσεις, σε οπτικοακουστικό υλικό από το διαδίκτυο (χάρτες, πίνακες ζωγραφικής, ντοκιμαντέρ, εικονική περιήγηση σε μουσεία, πόλεις κ.α.), σε μελέτη πρόσφατων άρθρων από γερμανικές, ελβετικές, αυστριακές, αλλά και ελληνικές εφημερίδες, προκειμένου να συγκριθεί η παρουσίαση γεγονότων στις διάφορες χώρες, στην προβολή και συζήτηση τριών ταινιών. Το μάθημα υποστηρίζεται διδακτικά και από την ηλεκτρονική πλατφόρμα e-class.

Τρόπος εξέτασης: *ενεργή συμμετοχή, παρουσίαση και (γραπτή) εργασία*